Paweł Rajba <u>pawel@cs.uni.wroc.pl</u> <u>http://pawel.ii.uni.wroc.pl/</u>

SQL Server T-SQL: Programowanie

Agenda

- Zmienne i operatory
- Instrukcje sterujące
- CASE i bazujące na nim wyrażenia
- Przegląd funkcji wbudowanych
- Wsady
- Procedury składowane, tymczasowe
- Zmienne tabelowe i tabele tymczasowe
- Funkcje użytkownika i systemowe
- Pobieranie informacji o kodzie

Zmienne i operatory

- Zmienne lokalne
 - deklaracja: declare @nazwa typ [, @nazwa typ] ...
 - ustawienie: set @zmienna=wartosc
 - wypisanie: print @zmienna
- Operatory
 - Arytmetyczne: *, /, %, +, -
 - Łączenie napisów: +
 - Logiczne: not, and, or

Instrukcje sterujące

- BEGIN..END
- IF..ELSE
- RETURN [n]
- WAITFOR { DELAY 'time' | TIME 'time' }
- WHILE
- ..BREAK
- ..CONTINUE

Wyrażenia bazujące na CASE

CASE

- jest skrótem na if..else if..else ...
- jest także wyrażeniem, stąd możemy użyć np. w
 - instrukcji SELECT
 - na liście wybierającej
 - w klauzulach: WHERE, GROUP BY, ORDER BY
 - instrukcji INSERT
 - na liście wartości INSERT
 - instrukcji UPDATE
 - w klauzulach: SET i WHERE
 - instrukcji DELETE
 - w klauzuli WHERE

Wyrażenia bazujące na CASE

- COALESCE(w1, w2, w3, ..., wN)
 - zwraca pierwsze różne od NULL wyrażenie
 - jeśli wszystkie są NULL, zwraca NULL

```
    równoważne
        CASE
        WHEN w1 IS NOT NULL THEN w1
        ...
        WHEN wN IS NOT NULL THEN wN
        ELSE NULL
        END
```

Wyrażenia bazujące na CASE

```
NULLIF(w1, w2)

    równoważne

   CASE
    WHEN w1=w2 THEN NULL
    ELSE w1
   END
ISNULL(w1, w2)
   równoważne
   CASE
    WHEN w1 IS NULL THEN w2
    ELSE w1
```

END

DEMO

- o1-zmienne
- o2-wyrazenia

Format Daty

- Format daty
 - SET DATEFORMAT { mdy|dmy|ymd|ydm|dym|myd }
 - określa sposób traktowania napisów np. '7/4/2005'
 - Format ISO
 - jest traktowane jednoznacznie niezależnie od ustawienia dateformat

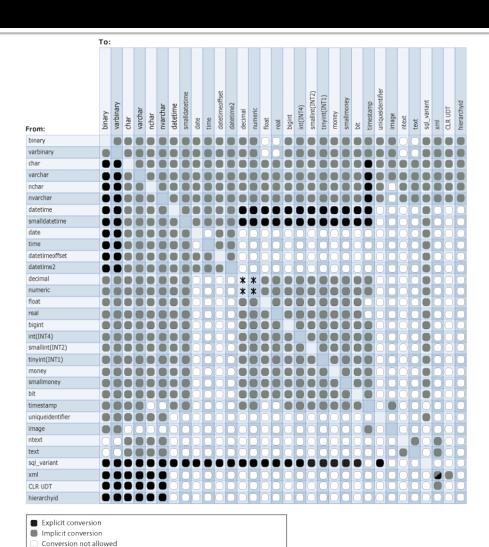
- Konwersja typów
 - CAST(wyrazenie AS typ_danych)
 - CONVERT(typ_danych[(len)], wyrazenie [, styl])
 - styl można określić dla dat i liczb
- Do konwersji z typów zmiennoprzecinkowych
 - STR(wyrazenie [, dlugosc [, miejsca_dziesietne]])

Tabela konwersji typów

* Requires explicit CAST to prevent the loss of precision or scale that

Implicit conversions between xml data types are supported only if the source or target is untyped xml. Otherwise, the conversion must be explicit.

might occur in an implicit conversion.

- Daty i czasu
 - DATEADD(skladnik, liczba, datagodzina)
 - dodaje ustalony składnik do datagodzina
 - wartości składnika:
 - year, month, day, dayofyear, quarter
 - hour, minute, second, milisecond
 - week, weekday
 - DATEDIFF(skladnik, datagodzina1, datagodzina2)
 - zwraca różnicę pomiędzy datami
 - uwaga: co zwróci
 - SELECT DATEDIFF(year, '2017/08/25 07:00', '2018/08/24 12:45') AS DateDiff;
- Typ DATETIME2 jest nowszy i daje większą precyzję
 - http://stackoverflow.com/questions/1334143/sql-server-datetime2-vs-datetime

- Daty i czasu
 - DATENAME(składnik, datagodzina)
 - zwraca nazwę reprezentującą składnik z datagodzina
 - DATEPART(składnik, datagodzina)
 - zwraca liczbę reprezentującą składnik z datagodzina
 - DAY(dg), MONTH(dg), YEAR(dg)
 - zwracają odpowiednio dzień, miesiąc i rok z datagodzina
 - GETDATE
 - zwraca bieżący czas i datę
 - GETUTCDATE
 - zwraca bieżący czas GMT

- Matematyczne
 - ABS, CEILING, FLOOR, ROUND
 - SIN, COS, TAN
 - PI, EXP, LOG, LOG10
 - POWER, SQRT, SQUARE
 - SIGN, RAND

- Napisowe
 - UPPER, LOWER
 - TRIM, LTRIM, RTRIM
 - REPLACE(t1, t2, t3) wymienia w t1, t2 na t3
 - REPLICATE(t, n)
 - wypisuje napis t, n razy, jesli n<o, zwraca NULL
 - REVERSE(napis)
 - SPACE(liczba)
 - zwraca napis będący pewną liczbą spacji lub NULL, gdy liczba<o

- Napisowe
 - STUFF usuwa fragment napisu
 - SUBSTRING zwraca fragment napisu
 - LEN zwraca długość napisu
 - LEFT, RIGHT zwraca pewien fragment z lewej/prawej strony napisu

- Systemowe
 - col_length('tabela', 'kolumna')
 - maksymalna ilość znaków w kolumnie
 - datalength(wyrazenie)
 - rozmiar typu danych wyniku
 - db_id('nazwa_bazy')
 - id podanej bazy danych lub bazy bieżącej
 - db_name(1)
 - nazwa podanej bazy danych lub bazy bieżącej

- Systemowe
 - host_id() id procesu programu, z którego łączymy się do SQL Servera
 - host_name() nazwa stacji roboczej
 - user_id() id użytkownika bazy danych
 - user_name() nazwa użytkownika bazy
 - object_id(nazwa_obiektu) zwraca id obiektu
 - object_name(id_obiektu) zwraca nazwę obiektu

- Bezparametrowe
 - typu niladic tryb zgodności z ANSI SQL-92
 - funkcje i ich odpowiedniki są następujące

CURRENT_TIMESTAMP GETDATE

SYSTEM_USER SUSER_SNAME

CURRENT_USER USER_NAME

SESSION_USER USER_NAME

USER_NAME

- Globalne
 - Globalne funkcje typu @@
 - Przykładowe:
 - @@ERROR numer błędu ostatniego polecenia
 - @@ROWCOUNT liczba wierszy przetworzonych przez ostatnie polecenie
 - @@VERSION wersja SQL Servera
 - @@TRANCOUNT liczba aktywnych transakcji w bieżącej sesji

DEMO

- o3a-daty1
- o3b-daty2

- Instrukcje we wsadzie traktowane są jako jedna całość, jeden ,,program"
- Stosowanie wsadów zwiększa wydajność
 - np. wykonanie 200 insertów w jednym wsadzie może być nawet 10x szybsze, niż wykonanie tych insertów osobno

- Przy tworzeniu wsadów są pewne ograniczenia:
 - wyrażenia create default, create procedure, create rule, create trigger, create view muszą być we wsadzie samodzielne
 - w jednym wsadzie nie można dodać lub zmienić kolumny w tabeli (ALTER TABLE), a potem się do nich odwoływać
 - jawnie trzeba podawać wywołanie za pomocą słowa EXEC (poza pierwszym)

DEMO

- o4a-wsady
- o4b-wsady

- Błędy we wsadach
 - Główne rodzaje błędów:
 - Błędy kompilacji (compile)
 - Błędy wykonania (execution run-time)
 - Ciekawe spojrzenie: https://stackoverflow.com/questions/8356244/difference-between-compile-errors-and-run-time-errors-in-sql-server
 - Błąd charakteryzują
 - Number unikalny numer błędu
 - Lista: https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/errors-events/database-engine-events-and-errors?view=sql-server-ver15
 - Message string opis
 - Severity istotność, wartości o-24
 - Lista: https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/errors-events/database-engine-error-severities?view=sql-server-ver15
 - State contekst lub źródło, błąd o tym samym numerze może mieć różne przyczyny
 - Procedure name nazwa procedury
 - Line Number numer wiersza

- Błędy we wsadach
 - Konstrukcja TRY CATCH

```
BEGIN TRY

-- Table does not exist; object name resolution
-- error not caught.

SELECT * FROM NonexistentTable;

END TRY

BEGIN CATCH

SELECT

ERROR_NUMBER() AS ErrorNumber

,ERROR_MESSAGE() AS ErrorMessage;

END CATCH
```

- Pełna lista funkcji do użycia w sekcji CATCH
 - ERROR_NUMBER()
 - ERROR_SEVERITY()
 - ERROR_STATE()
 - ERROR_PROCEDURE()
 - ERROR_LINE()
 - ERROR_MESSAGE()

- Błędy
 - Do poczytania
 - Wprowadzenie
 - https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/errorsevents/understanding-database-engine-errors?view=sql-serverver15
 - Ciekawy artykuł
 - https://cezarywalenciuk.pl/blog/programing/sql-server-try-catchi-raiserror

DEMO

o5-errors

- Znaczenie polecenia GO
 - Interpretowany przez klientów (np. Mgmt Studio) znacznik końca wsadu
- SQL Server nigdy nie widzi GO

Dynamic SQL

- Polega wykonaniu zapytania SQL będące w postaci napisu
 - Zwykle tworzonego dynamicznie w innych kodzie SQL, stąd "dynamic SQL"
- Można przekazywać parametry
- Do wykonania zapytania służy polecenie
 - sp_executesql
- Nie należy tego mechanizmu nadużywać
 - Jest kompilowane w runtime

Dynamic SQL

Składnia sp_executesql:

- Do poczytania
 - https://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms188001.aspx
 - http://www.sommarskog.se/dynamic_sql.html

DEMO

o6-dynamic-sql

Procedury składowane

- Główne różnice między wsadem a procedurą:
 - wsad jest przesyłany od klienta do serwera i potem na serwerze wykonywany
 - procedura jest tylko na serwerze i tam jest bezpośrednio wykonywana
 - do procedury możemy przekazywać parametry, do wsadu oczywiście nie możemy ich przekazywać
- Do utworzenia procedury służy polecenie CREATE PROCEDURE

Procedury składowane

- CREATE PROCEDURE, składnia
 - create procedure nazwa
 [@parametr typ=default, ... [output]]
 as
 begin
 instrukcje
 end
- Słowo output oznacza przekazywanie parametru przez zmienną

Procedury składowane

- Zagnieżdżanie procedur, rekurencja
 - maksymalny poziom zagnieżdżenia do 32
 - zmienna @nestlevel poziom zagnieżdżenia
- Wywołania sekwencyjne
 - ilość praktycznie bez ograniczeń

DEMO

- o7a-procedury
- o7b-rekurencja

Procedury tymczasowe

- Są tworzone w bazie tempdb
- Rodzaje takich procedur
 - prywatne
 - globalne

Procedury tymczasowe

- Prywatne procedury tymczasowe
 - Nazwa takiej procedury zaczyna się od znaku #
 - Procedura jest dostępna tylko w ramach połączenia, w którym została utworzona (nie ma konfliktu nazw)
 - Po zakończeniu połączenia procedura jest usuwana

Procedury tymczasowe

- Globalne procedury tymczasowe
 - Nazwa takiej procedury zaczyna się od znaku ##
 - Tworzona jest jedna kopia takiej procedury i jest ona dostępna dla wszystkich
 - Niezależnie od uprawnień, wszyscy mogą ją wykonywać

Zmienne tabelowe

- Zmienne tabelowe
 - Są to zmienne, które reprezentują tabele
 - Typu table nie można
 - przekazywać jako parametrów procedur i funkcji
 - wykorzystać jako typu kolumny w tabeli
- Kilka uwag dotyczących typu table
 - Przy definicji listy kolumn tabeli można wykorzystać: [NOT] NULL, PRIMARY KEY, UNIQUE, CHECK, DEFAULT
 - Zmienne tabelowe nie mogą brać udziału w powiązaniach klucza obcego (w obie strony)

Zmienne tabelowe

- Kilka uwag dotyczących typu table c.d.
 - Na zmiennych można wykonywać operacje SELECT, INSERT, UPDATE, DELETE
 - przy czym nie można użyć konstrukcji SELECT.. INTO zmienna ..
 - oraz konstrukcji INSERT INTO .. EXEC procedura
 - Dla zmiennych nie można utworzyć indeksu przy użyciu CREATE INDEX

Tabele tymczasowe

- Nieco większe możliwości oferują tabele tymczasowe
 - Np. można dodawać indeksy
- Nazwa zaczyna się od
 - # (lokalne)
 - ## (globalne)
- Ciekawe rozważania do poczytania:
 - https://www.mssqltips.com/sqlservertip/1556/differences-between-sql-server-temporary-tables-and-table-variables/
 - https://www.simple-talk.com/sql/t-sql-programming/temporary-tables-in-sql-server/
 - http://stackoverflow.com/questions/2920836/local-and-global-temporary-tables-in-sql-server
 - http://sqlmag.com/t-sql/temporary-tables-local-vs-global

Typ tabelowy

- Za pomocą CREATE TYPE można także utworzyć typ tabelowy
- Przykładowo
 - CREATE TYPE LocationTableType AS TABLE (LocationName VARCHAR(50) , CostRate INT);
- Konstrukcja umożliwia przekazywanie do procedur tabel
 - ... ale tylko w trybie READONLY

DEMO

- o8a-zmienne-tabelowe
- o8b-tabele-tymczasowe
- o8c-typ-tabelowy

- Funkcje skalarne
 - Funkcje, które zwracają wartość skalarną
 - Mogą przyjmować max 1024 parametry dowolnych typów poza
 - rowversion, timestamp, cursor, table
 - Muszą mieć oczywiście instrukcję RETURN
 - Do utworzenia takiej funkcji używamy polecenia CREATE FUNCTION

- Funkcje skalarne
 - Składnia CREATE FUNCTION
 CREATE FUNCTION [wlasciciel.]nazwa
 ([{ @parametr [AS] typ [=default]} [,...n]]) RETURNS
 typ_zwracanej_wartosci
 AS
 BEGIN
 instrukcje
 RETURN wyrazenie_skalarne
 END
 - Wywołanie musi być z podaniem schematu
 - np. dbo.przeterminowane('owoce')

- Funkcje tabelowe
 - Zwracają jako wynik zestaw wierszy
 - Możne je traktować jak widoki z parametrem
 - Są dwa rodzaje: bezpośrednie i wielopoleceniowe
 - Do utworzenia takich funkcji używamy polecenia CREATE FUNCTION

- Funkcje tabelowe bezpośrednie
 - Składnia
 CREATE FUNCTION [wlasciciel.]nazwa
 ([{ @parametr [AS] typ [=default]} [,...n]])
 RETURNS TABLE
 [AS]
 RETURN [(] wyrazenie_select [)]
 - Jak wynika ze składni funkcja zawiera tylko jedną instrukcje i jest to RETURN
 - Przy wywoływaniu nie trzeba podawać właściciela

- Funkcje tabelowe wielopoleceniowe
 - Składnia
 CREATE FUNCTION [wlasciciel.]nazwa
 ([{ @parametr [AS] typ [=default]} [,...n]]) RETURNS
 @zmienna TABLE <definicja_tabeli>
 [AS]
 BEGIN
 instrukcje
 RETURN
 END
 - Instrukcje powinny wstawić wiersze do @zmienna i to one będą stanowić zwracany wynik

- Uwagi
 - W funkcjach można wykonywać tylko określony zestaw instrukcji (lista w dokumentacji)
 - W funkcjach nie można wywoływać funkcji ,,niedeterministycznych" (lista tych funkcji w dokumentacji)
 - Przykładowo: GET_DATE, RAND
 - Jeśli chcemy skorzystać z wartości parametru domyślnego należy w jego miejsce podać default

Funkcje systemowe

- Funkcje systemowe tzn. dostępne z każdej bazy danych
- Funkcje tabelowe
 - Odwołanie do tabelowej funkcji systemowej odbywa się poprzez dodanie przed nazwą znaków ::
 - Przykład
 - select * from ::fn_helpcollations()
- Inne funkcje
 - np. fn_serverid('nazwa')

DEMO

og-funkcje

Pobranie informacji o kodzie

- Większość informacji jest przechowywana w tabeli syscomments
 - W wersji lokalnej w bazie masters
- Niektóre kolumny tabeli syscomments
 - colid
 - określa numer wiersza danej procedury
 - jest typu smallint (czyli może być do 32767 wierszy)
 - encrypted
 - jeśli zaszyfrowane, wartość 1, jeśli nie, wartość o
 - compressed
 - jeśli skompresowane, wartość 1, jeśli nie, wartość o
 - text
 - tekst wiersza procedury

Pobranie informacji o kodzie

- Za pomocą procedury sp_helptext możemy zobaczyć kod procedur czy funkcji
 - Jeśli przy tworzeniu kodu funkcji (procedury)
 użyjemy opcji ENCRYPTION, takie możliwości już
 nie będzie
 - po zaszyfrowaniu nie ma możliwości odszyfrowania
- Informacje o kodzie można także znaleźć w INFORMATION_SCHEMA.X
 - X=ROUTINES,PARAMETERS,ROUTINE_COLUMNS

DEMO

10-informacja-o-kodzie